

Ke zkvalitnění operační přípravy

Redakčně zpracovaný a zkrácený článek generálmajora A. I. Tabaka, uveřejněný v sovětském časopise VOJENNAJA MYSL, čís. 1/1979.

Rychlý proces zdokonalování prostředků ozbrojeného zápasu zásadně ovlivňuje způsoby a formy jeho vedení. Válečná činnost na zemi a ve vzduchu v soudobých podmínkách nabývá na výjimečné dynamičnosti a manévrovosti. Vyhraněné formy bude mít boj o získání iniciativy, situace bude charakterizována náhlými změnami. Ve spojitosti se značným dosahem soudobých zbraní zmizí hranice mezi frontou a týlem v tom smyslu, jak tomu bylo v letech druhé světové války.

Toto všechno klade zcela nové a velmi náročné požadavky na operační přípravu vojenských kádřů a na bojovou pohotovost vojsk v celku.

V celkovém množství komponentů, které tvoří bojovou pohotovost, má velmi důležité místo **umění velitelského sboru velet vojskům**. Je to plně zákonité. Na tom, jak tvrdé a pružné bude velení vojskům, v rozhodující míře závisí výsledek boje a operace. Můžeme mít nejdokonalější zbraně a dobře připravené vojáky,

avšak ztratíme-li velení, pak jejich bojové možnosti zůstanou nevyužité a splnění úkolů bude ohrožené. Zejména proto problematika velení vojskům a otázky přípravy velitelského sboru, zvláště operačního stupně, mají důležitý význam v celkovém systému přípravy vojsk k odražení agrese.

Umění velet a organizátorské schopnosti velitelského sboru a štábů se zdokonalují nepřetržitě v průběhu každodenní praktické činnosti, prohlubují a rozšiřují se v procesu operační a bojové přípravy. Přitom čím vyšší je stupeň velení, tím větší je potřebný rozsah teoretických znalostí a organizátorských schopností, tím rozsáhlejší musí být praktické zkušenosti z řízení vojsk.

Příprava vojenských kádřů a orgánů velení zahrnuje velmi široký okruh problémů. Cílem článku je rozebrat jen některé směry zvyšování efektivnosti a kvality operační přípravy generálů, důstojníků a štábů.

Velitelé a štáby všech stupňů mohou úspěšně plnit své povinnosti při velení vojskům jen tehdy, budou-li neustále zdokonalovat znalosti v oblasti vojenského umění a budou-li mít tvrdé praktické návyky z přípravy a vedení operací.

Rozhodující úlohu přitom má **operační příprava, která je hlavním druhem přípravy generálů, důstojníků a orgánů velení operačně strategického stupně**. Zahrnuje studium teoretických základů strategie a operačního umění, výcvik funkcio-

nářů a orgánů velení při přípravě a vedení operací, plnění funkčních povinností k udržování vysoké bojové a mobilizační pohotovosti vojsk a velení svazům (svazům) při přípravě a v průběhu válečné činnosti.

Mezi konkrétní úkoly operační přípravy patří:

- studium pravděpodobného nepřítele a možného charakteru válečné činnosti na válčišti;

- zdokonalování znalostí a návyků generálů a důstojníků v oblasti vojenského umění;

- umění přijímat zdůvodněná rozhodnutí, doručovat podřízeným bojové úkoly, organizovat součinnost a všestrannější zabezpečení při plnění určených úkolů;

- slaďování velitelství a štábů ke společné práci při velení vojskům v podmínkách válečné činnosti s použitím různých soudobých prostředků ničení, se širokým využitím prostředků radioelektronického boje, automatizovaných systémů velení, prostředků mechanizace a nových technických spojovacích prostředků;

- výcvik funkcionářů v metodách přípravy i řízení cvičení;

- další opatření.

Tyto úkoly směřují k dosažení jednoho cíle, tj. k hledání způsobů dalšího zvyšování efektivnosti a kvality přípravy vojenských kádřů a štábů operačních stupňů.

Úspěšného řešení této problematiky není možné dosáhnout bez dobře promyšleného a přesně zplánovaného systému operační přípravy, bez nepetržitelného zdokonalování její metodiky.

Operační příprava má přesně vyjádřenou politickou, vědeckou a praktickou náplň.

Političnost vychází z principiálních zásad vedoucí úlohy komunistické strany ve výstavbě a přípravě ozbrojených sil v celku.

Vědeckost spočívá v tom, že vojenství studujeme a zdokonalujeme na přísně vědeckém základě marxisticko-leninské dialektické metody, s přihlédnutím k nejnovějším výsledkům vědy a techniky, závěrům vojenské teorie, pedagogiky a psychologie, s využitím zkušeností z minulých válek (které mají význam v soudobých podmínkách), stavu perspektivy výstavby a rozvoje organizačních forem a technického vybavení vlastních ozbrojených sil a armád jiných států.

Praxe je vyjádřena v tom, že operační přípravu plánujeme, organizujeme a uskutečňujeme tak, aby zabezpečovala stálou bojovou pohotovost štábů a vojsk ke splnění stanovených úkolů k odražení agrese

v kterékoli době, nezávisle na stádiu plnění jejich výcviku.

Na základě těchto principiálních zásad určujeme také požadavky na operační přípravu. Mezi nejdůležitější patří zásada **připravovat velitele, štáby a vojska k tomu, co budou potřebovat v bojové situaci.** Tento princip je základním kamenem procesu výcviku a výchovy všech vojáků. V. I. Lenin mluvil o jeho nekompromisním dodržování a dále o nutnosti připravovat armádu pro rozhodnou a smělou činnost proti silnému a technicky dobře vybavenému nepříteli. Tyto nejdůležitější požadavky jsou nerozlučně vzájemně spojeny. Jejich uskutečnění je prakticky možné jen tehdy, vytváříme-li v procesu výcviku situaci, maximálně blízkou k bojové skutečnosti a bez nejmenšího zjednodušování. Řídící zaměstnání a cvičení musí být vynalézavý při vytváření nejsložitější, dynamické a pro cvičící neočekávané situace, aby si mohli plně uvědomit a pocítit celkovou složitost soudobých operací. Zvláště je nepřipustná konvenčnost, zjednodušování, šablonovitost a schematičnost, protože záporně ovlivňují výsledky výcviku.

Každé zaměstnání, cvičení a nácvik musí přinést něco nového, zabezpečovat řešení nenadále vzniklých úkolů, se kterými se cvičící dříve nesetkali, a ke kterým musí přistupovat tvůrčím způsobem, iniciativně, pružně a vynaložit všechny organizační schopnosti. To vyžaduje vůli, aktivnost, rozhodnost, organizovanost, přesnost a další kvality, bez nichž nemůže existovat současný funkcionář operačního stupně.

V průběhu výcviku velitelů, štábů a politických orgánů musíme tvůrčím způsobem využívat bohatých zkušeností z Velké vlastenecké války a poučení z poválečných konfliktů, rozpoutaných imperialisty. Domnívat se, že vznikem jaderných zbraní nejnovějších prostředků vedení války zkušenost z minulých válek už ztratily svůj význam, znamená dopouštět se vážných chyb.

Důležitým požadavkem na operační přípravu je upevnění spojitosti teorie s praxí. Žádné teoretické myšlenky a názory nejsou schopny zabezpečit dosažení úspěchu boje a operace, nejsou-li prověřeny a osvojeny praxí. Každá možnost prověřovat jednotlivé závěry válečné teorie musí být plně využita v procesu operační přípravy. Zkušenosti, získané v průběhu bojového výcviku, umožňují kriticky hodnotit životnost teorie, zjišťovat zásadní otázky, které vyžadují další studium a určovat možné způsoby realizace výsledků vojenského myšlení.

Neméně důležité v přípravě vojenských kádrů a orgánů velení je dodržování těchto principů:

- každý náčelník připravuje své podřízené,
- dosažení poslušnosti ve výcviku,
- organizace výcviku od jednoduchého ke složitějšímu,
- dovedné sloučení individuální přípravy a celých kolektivů z hlediska vzájemné zastupitelnosti generálů a důstojníků.

Nutnost udržování neustále vysoké bojové pohotovosti vojsk ne vždy umožňuje dodržovat přísnou poslušnost v přípravě vojenských kádrů a orgánů velení; přesto se však musíme o to snažit.

Formy operační přípravy, metody její organizace a vedení, intenzivnost a cílevědomost mohou být nejrozličnější. Zpravidla se formují v procesu mnohaleté práce přípravy vojsk a štábů, s přihlédnutím

ke zkušenostem minulých válek a požadavků na přípravu vojsk. Neustále se zdokonalují v závislosti na organizaci vojsk, bojových možnostech prostředků ozbrojeného zápasu a charakteru jejich bojového použití.

Nejrozšířenější formy, které dokázaly svou životnost a efektivnost jsou: samostatná a velitelská příprava generálů a důstojníků, skupinová zaměstnání, letučky, válečné hry, štábní a velitelsko-štábní cvičení (návky), polní výjezdy (rekoznoskace), operační, polní nebo válečně historické cesty, různá cvičení a manévry.

Všechny formy a metody operační přípravy musíme chápat v těsné spojitosti a využívat jich komplexně. Ani jednu, nemůžeme zaměňovat druhou. Vzájemně se doplňují a obohacují. V průběhu operační přípravy je důležité tvůrčím způsobem spojit různé formy a metody přípravy. Nesmíme dopustit, abychom jednu přeceňovali a další ignorovali.

Důležitou úlohu v systému operační přípravy má **samostatná příprava** vojenských kádrů. Je to velmi účinný způsob zvyšování a zdokonalování teoretických znalostí. Samostatná příprava většinou probíhá na základě osobních plánů každého jednotlivce. Není ovšem vyloučeno, že úkoly studia může určovat nadřízený velitel, s přihlédnutím k úrovni přípravy podřízeného a zjištěných problémů. Metoda samostatné přípravy bývá různá. Je to studium teoretických prací, článků, řádů, předpisů a zpracování referátů a přednášek.

Mezi formami přípravy mají zvláštní místo **velitelská zaměstnání**. K dosažení jejich maximální účinnosti je důležité, aby skupiny nebyly příliš velké a byly složeny z důstojníků na poměrně stejné úrovni přípravy a odborného zaměření. Důležité rovněž je dovedné slučování různých způsobů přípravy. Např. je účelné přednášky střídát se skupinovými zaměstnáními na učebně a v terénu, semináře s promítáním výcvikových filmů atd. To napomáhá lépe zvládnout materiál, zvyšuje zájem připravovaných o dané téma a zaměstnání jsou účinnější.

Zkušenosti svědčí o tom, že nejlepší výsledky při zdokonalování odborných znalostí připravovaných dávají krátkodobá shromáždění určité kategorie generálů a důstojníků. Na programu těchto shromáždění mohou být přednášky, skupinová zaměstnání, letučky, praktická za-

městnání v terénu, studium zbraní a bojové techniky.

Štábní cvičení, válečné hry, letučky, návky a další opatření s praktickým zaměřením mohou být vedeny samostatně nebo v průběhu velitelských zaměstnání (shromáždění). Jejich hlavním cílem je neustále zdokonalovat praktické návyky při plnění všech povinností, a to jak individuálního charakteru (zpracování propočtů, přijetí a zpracování rozhodnutí, příprava bojových nebo informačních dokumentů), tak kolektivního (práce v rámci oddělení, složení velitelského stanoviska atd.). V závislosti na sledovaných cílech mohou být organizovány samostatně nebo společně s podřízenými a součinnostními stupni velení. Volba metody je závislá na stanovených cílech, složení připravovaných, úrovni jejich přípravy (sladkosti) a vymezeném čase.

Vzhledem k tomu, že jsme již několikrát uveřejnili články k formám, způsobům a vedení válečných her, letuček, operačních rekoznoskací, polních výjezdů a válečně historickým cestám, nebudeme se jimi podrobněji zabývat. Tyto formy a metody operační přípravy tvoří jen prvotní prvky.

Nejvyšší formou všestranné a komplexní přípravy velitelů, štábů, politických orgánů a vojsk jsou **cvičení a manévry**, kde každý cvičící vystupuje v úloze a v podmínkách, které mohou vzniknout ve válce. V každém případě musíme na cvi-

čeních využít forem a metod k vytvoření situace, která se nejvíce přibližuje k bojové skutečnosti.

Cvičení podle rozsahu mohou být **taktická, operační a strategická**. V případě, že se jich zúčastní několik stupňů cvičících, mohou být **operačně taktická nebo**

operačně strategická. Podle metodiky provedení cvičení dělí se na **velitelsko-štábní, štábní, zkušební** (výzkumná), **ukázková, s účastí vojsk** (se značkovými vojsky) **nebo bez nich**; podle principu organizace — **jedno a dvoustranná, jedno, dvou a mnohostupňová**.

Příprava a uskutečnění každého cvičení je problém velmi složitý a odpovědný. Vyžaduje od řídícího, ředitelství cvičení a všech účastníků namáhavou práci, tvůrčí přístup a včasnou přípravu. Se zvětšováním rozsahu cvičení nesrovnatelně se zvyšuje celkový objem opatření, potřebných pro jeho organizaci, přípravu a vedení.

Příprava na cvičení zahrnuje poměrně široký okruh opatření. Jejich množství a rozsah je v každém konkrétním případě závislý na obsahu a velikosti cvičení, sledovaných cílech, složení vyváděných vojsk (sil) a štábů, stupni jejich připravenosti, časových prvcích a na dalších jiných faktorech. Avšak existuje celá řada nutných opatření, bez kterých nemůžeme počítat s úspěšným průběhem cvičení.

Nejdůležitějším prvkem při přípravě cvičení je **zpracování jeho zámyslu**, tj. základního dokumentu, ze kterého vychází celé cvičení se všemi jeho početnými nástavbami. Na hloubce a tvůrčím přístupu k rozpracování zámyslu v rozhodující míře závisí celý konečný výsledek cvičení. Je zvláště důležité, aby se tohoto procesu bezprostředně zúčastnil řídící cvičení, aby sám určil cíle, úkoly, hlavní časové ukazatele a některé další nejdůležitější výchozí podklady. V takovém případě, jak to vyplývá z praxe, je proces zpracování zámyslu značně lehčí a přímý zpracovatelé plánu cvičení budou mít více času na přípravu a podrobné rozpracování jeho průběhu.

Před zpracováním zámyslu je nutné podrobně ujasnit téma cvičení, složení cvičících, učební cíle, určit učební úkoly, prostudovat hlavní teoretické zásady, požadavky řádů a dalších důležitých dokumentů, které mají vztah k tématu a způsobu vedení cvičení. Ke konečnému zpracování zámyslu cvičení je nezbytné organizovat a uskutečnit rekognoskaci prostoru cvičení. Toto je zvláště důležité, zúčastní-li se cvičení vojska v neznámém prostoru. V průběhu rekognoskace v terénu studují se podmínky rozmístění štábů a vojsk a vedení bojové činnosti (přesunu); je-li to nutné, plánují se opatření

k příslušné ženijní úpravě prostoru cvičení.

Velmi důležitý význam má určení složení vojsk a štábů, vyváděných na cvičení. Čím je jich více, tím poučnější je cvičení, protože je možné vytvořit složitější situaci, blízkou reálné bojové. Nejproduktivnější jsou dvoustupňová cvičení, kde řídící má možnost osobně ovlivňovat všechny stupně cvičících. Je-li cvičení více-
stupňové, patřičně narůstá úloha zástupců a pomocníků řídícího cvičení, ředitelství cvičení a rozhodčích, na které může řídící cvičení přenést část svých povinností.

Neméně důležité rovněž je správně určit složení druhé strany („nepřítele“), zvláště jde-li o cvičení s vojsky. Např. cvičení nebude poučné, budou-li proti svazku v útoku v obraně malé jednotky. Na druhé straně velitelsko-štábní cvičení bez vyvedení vojsk může být poučné (zejména dvoustranné), nebude-li předem plánováno, která strana bude mít aktivní úlohu. V této situaci se mohou plněji projevit tvůrčí schopnosti a iniciativa cvičících, jejich vůle zvítězit a organizátorský talent.

Téma cvičení často určuje nadřazený velitel nebo řídící cvičení. Ve všech případech musí předvídat komplexní procvičení několika učebních otázek, různých obsahem tak, aby se cvičící předem nepřipravovali na určitý druh bojové činnosti a uměle se k němu nepřizpůsobovali.

Na základě zámyslu se zpracovává **plán provedení cvičení**. Vzniká otázka, jak vhodně spojit dva požadavky: podrobně plánovat a řídit cvičení v závislosti na přijatých rozhodnutích cvičících.

Praxe přesvědčivě dokazuje, že rozpracování podrobného plánu cvičení a rozehra jeho průběhu podle rozhodnutí cvičících nejsou nikdy v rozporu. Otázka stojí tak, jak plánovat a jakým způsobem plnit tento plán. Musí být dostatečně pružný, je potřeba jej upravovat v souvislosti se změnami situace, beze změny ústřední myšlenky. Dokonale připravený plán je dobrým pomocníkem při plnění

úkolu všestranně připraveným a vhodně vybraným rozhodčím, pomocníkům řídícího cvičení a ředitelství cvičení.

Nejdůležitějším obdobím cvičení je práce s ředitelstvím cvičení, pomocníky a rozhodčími, jejich příprava k bezprostřednímu splnění jejich úkolů. Úspěch cvičení závisí ve značné míře na kvalitě této práce. Prakticky v tomto období se vytváří model celého cvičení, probírá se podle možnosti celý jeho průběh a vývoj, ve všech aspektech se zkoumají očekávaná rozhodnutí a činnost stran, konkrétními propočty a rozboru se zdůvodňují nejvhodnější a odpovídající rozhodnutí. Je to výjimečně těžká práce a není vhodné ji uměle časově omezovat.

Efektivní výsledky dává příprava rozhodčích, vedená metodou válečné hry na mapách nebo v terénu, kdy sami jsou v úloze cvičících a přijímají rozhodnutí. To jim umožňuje hlouběji pochopit situaci a v průběhu cvičení rychle a jednoznačně se orientovat v různých směrech jejího vývoje. Je pochopitelné, že rozhodčí svou připraveností, zkušenostmi a slušebním zařazením nemůže mít nižší funkci než cvičící, musí mít hluboké operační taktické znalosti, dobře znát zásady soudobých operací, bojové a technické možnosti zbraní a techniky a požadavky řádů a předpisů. Je-li to potřeba (zvláště zkoumají-li se v průběhu cvičení nové nerozpracované otázky) organizují se v rámci přípravy rozhodčích přednášky, ukázky techniky, způsoby boje, rozpracovávají se speciální návody, instrukce atd.

Vlastností rozhodčích musí být přísná objektivita při posuzování, samostatnost při plnění otázek v rámci svých povinností a dovedné spojování vysoké náročnosti a korektnosti. Musí hledat takové způsoby a formy součinnosti s cvičícími, které nebudou snižovat jejich iniciativu. Pro poskytnutí pomoci rozhodčím při rozehře bojové činnosti mohou se vytvářet speciální skupiny důstojníků. Je velmi důležité, aby zprávy o situaci nedostávali cvičící úplné (hotové) a v zobecněné formě, ale jako jednotlivé informace, zprávy, hlášení od podřízených, sousedů, součinností orgánů nebo nadřízených štábů s využitím odpovídajících spojovacích prostředků.

Rozehra bojové činnosti stran je nejodpovědnější a nejsložitější období cvičení. Nakolik bude poučné, odpovědné, dynamicky a zajímavě vedena, natolik bude produktivní cvičení. Při plnění tohoto úkolu mnohé závisí na osobních kvalitách řídícího cvičení, jeho teoretické přípravě, praktických zkušenostech, metodických návycích atd. Má právo určovat

své místo v průběhu cvičení, rozhodovat o doplňkových, plánem dříve nepředvídaných otázkách, upravovat plán, zesilovat prvek překvapení pro cvičící a dalšími opatřeními ovlivňovat průběh cvičení. Řídící cvičení má značná práva a upravovat jeho práci jakýmkoli určitými omezeními není výhodné. Současně však existuje celá řada principiálních požadavků, které jsou povinné a jejich nedodržení záporně ovlivní výsledky cvičení.

Především je důležité správně organizovat práci štábu ředitelství cvičení, které většinou vystupuje v úloze nadřízeného štábu, nejen jako cvičící stupeň, ale také jako orgán bojového velení v reálné bojové situaci. Zkušenosti cvičení dokazují, že k tomu, aby ředitelství cvičení účinně plnilo stanovené funkce, musí mít přesně stanovené povinnosti všech jeho speciálních skupin.

Např. jedna skupina může plnit funkci nadřízeného velitelství a štábu. Společně s cvičícími vede situaci, hodnotí ji, hlásí řídícímu cvičení, hodnotí rozhodnutí cvičících, připravuje závěry a vyjadřuje se k nim. Tato skupina dále kontroluje splnění vydaných nařízení a včasné předkládání hlášení cvičícími. Plní všechno to, co má plnit každý štáb ve vztahu k podřízeným štábům a vojskům. Druhá skupina hodnotí situaci, určuje silná a slabá místa přijatých rozhodnutí a plánuje další rozehru činnosti stran. Třetí skupina udržuje spojení s rozhodčími a operativně jim doručuje pokyny řídícího cvičení podle rozehry a pravidelně kontroluje jejich činnost. Může existovat také skupina, která bude pracovat jako „nepřítel“.

Rozehra je přísně centralizována a je vedena jen podle pokynů řídícího cvičení. Jinak by se mohla vymknout z kontroly a mohla by vzniknout situace, kdy nebude možné prověřit plánované učební otázky. Proto každý rozhodčí musí pracovat a projevoval iniciativu v rámci určených hranic.

Pro správnou a poučnou rozehru má důležitý význam přijetí rozhodnutí stran. Jeho cílem je především naučit cvičící správně využívat síly a prostředky, které mají k dispozici, k dosažení cílů při plnění určených úkolů. Cvičící získávají návyky v umění rychle se orientovat ve složitých situacích, správně ji zhodnotit, přijímat a zdůvodňovat rozhodnutí a správně vyjadřovat své myšlenky. V průběhu přijímání rozhodnutí mohou být probírány také teoretické otázky s cílem prověřit stupeň připravenosti a hloubku znalostí cvičících. Důležité je, aby v době přijímání rozhodnutí nebyla přerušena bojová činnost, ale dále se rozvíjela v souladu

s plánem. Zásada rozehry bojové činnosti v reálném čase, tj. „hodina za hodinu“ je žádoucí dodržovat nejen na cvičeních s vyvedenými vojsky, ale také na velitelsko-štabních cvičeních bez vojsk, v nejdůležitějších obdobích. Jen při použití této metody vznikne situace, nejvíce přibližná k reálné skutečnosti.

Jsou-li podle podmínek cvičení nutné operační skoky, pak je důležité, aby v operačním čase, ve kterém jsou rozehrávány, cvičící byli informováni o změnách, které nastaly v té době, a dalších podkladech, nutných pro jejich práci. Podle možnosti musí být dodržena posloupnost a logická spojitost mezi situacemi, kterou cvičící obdrželi, a předcházející situací.

Rídící cvičení, jeho štáb a rozhodčí při správné organizaci práce musí nepřetržitě sledovat činnost cvičících a nesmí se omezit jen na přijímání rozhodnutí a rozkazy přijatých rozhodnutí. Velení shora dolů a rozehra bojové činnosti probíhají nepřetržitě, v průběhu celé doby, která je stanovena na cvičení. Rídící cvičení má právo stanovit obsah a charakter vlastní práce podle svého uvážení. Nejúčinnější forma výcviku je taková, kdy řídící cvičení a jeho štáb se po většinu času zdržují přímo u cvičících, kde se v podstatě organizuje bojová činnost. Častá a delší pozvání cvičících na ředitelství cvičení k přednesení rozhodnutí nebo s jinými cíli je odtrhují od vojsk a štábů, vyrušují je z pravidelné práce a často mají za následek, že nedostatečně znají situaci. Práce s cvičícími na jejich místech velení umožňuje hlouběji proniknout do jejich činnosti, dává více skutečného materiálu k analýze a budoucí rozbor; cvičící konkrétněji přijímají samostatný proces cvičení.

Průběh cvičení, činnost cvičících, ředitelství cvičení a rozhodčích je v celku závislý na organizaci a způsobu vedení cvičení. Je důležité, aby rozehra bojové

činnosti byla uskutečňována jen na základě rozhodnutí cvičících a celkový průběh cvičení vycházel z jejich činnosti a snah. Musí na vlastní oči vidět, jak jsou realizována přijatá rozhodnutí, jaký mají příznivý vliv včas vydaná nařízení a jaké mohou mít nedozírné důsledky nesprávná a neodůvodněná rozhodnutí, nerozhodnost atd.

Závěrečným obdobím cvičení je **rozbor**. Každý účastník cvičení chce znát hodnocení své práce, znalostí a návyků. Dobře promyšlený rozbor, připravený na podkladě nejen záporných, ale také kladných faktorů v činnosti cvičících, má větší účinek, než závěry, zpracované jen na základě rozboru nedostatků.

V zásadě na každém cvičení a nejen na zkušebních a výzkumných, mohou být a zpravidla bývají nové prvky, i když nejsou jasně vyjádřeny. Úkol řídícího cvičení, jeho pomocníků, ředitelství cvičení a rozhodčích je v tom, aby je viděli, zhodnotili, dovedně zdůvodnili a vhodným způsobem předali cvičícím. Poučnost rozboru je zvláště v hluboké a všestranné analýze událostí, kterých se zúčastnili cvičící.

Nejdůležitějším kritériem každého rozboru je jeho objektivnost. Toto zavazuje řídícího cvičení připravit se zvláštní odpovědností zdůvodněné výsledky cvičení, vyhnout se neodůvodněným úvahám a nepřesnému zhodnocení. Nejpřesvědčivější mohou být fakta, potvrzená příslušnými propočty čísel, schématy a grafy, dále období cvičení, které sledoval osobně řídící cvičení. Přípravu rozboru je vhodné začínat včas, současně se zahájením přípravy samotného cvičení. Velmi dlouhé rozборы nejsou vždy vhodné.

Rozborem prakticky končí cvičení, avšak ne zcela. Po cvičení následuje velká práce, spojená se zobecněním zkušeností, shromážděním materiálů, rozpracováním a realizací závěrů a přijatých opatření.

Zvládnutí všech forem a metod organizace a řízení operační přípravy je nejdůležitější povinností velitelů a příslušníků štábů. To je hlavní směr k dalšímu zdokonalování operační přípravy.

Úkolu dále napomáhá tvůrčí vztah

k získaným výsledkům cvičení. Hluboká analýza opatření operační přípravy umožňuje správně plánovat směr další přípravy velitelských kádří, štábů a vojsk, vytyčovat nové problémy operačního umění a zdokonalovat metodiku přípravy.